

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este
Készítotokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 5
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Tarsáná!

FŐSZERKESZTŐ:
Dr. HOLLÓ ANDOR

Előfizetési ár:
Égész évre 12 korona. félévre 6 korona. Negyed
évre 3 korona. Egyes szám ára 12 fillér
Hirdetéseket a legutányosabb árban közlünk

ELPUSZTULNI

vagy kaputálni... E két nehéz helyzet között van most már csak választása Szerbiának, amely a legkeményebb legyverforgatója volt és a legsiralmasabb áldozata lett az ántánt-nak. A négyes szövetségnek nagy hatalmai vérezni hagyták a kis nemzetnek harcra-kész minden épkézláb emberét és a tipikus ántánt fantazmagóriákkal, hiu ábrándokkal táplálták és csalogatták segítség helyett. Szerbia beugrott nekik, küzdött és vértett és a retentő balgaságot most keservesen fizetik meg. Vagy eltűnnek a föld színéről, mint nemzet elmerülnek a háboru örvényében, vagy pedig — amit a külföldi megyes és ellenséges sajtó egyformán állít — lerakják a fegyvert seregeink előtt és megmentik önmagukat attól, hogy a biztos halálba, a végpusztításba rohanjanak... Szerbia már belátta keserves és véres tapasztalatok árán, hogy az ántánt, mely maga is szerte van zilálva, ahol fejtelten kapkodások, katonai kudarcok, politikai bukások, jelzik a véget, mindent tehet, csak segíteni nem tud Szerbián, mert saját hajóik is süllyedőben vannak.

Szerbia lefogja rakni a fegyvert, vagy elhullva és legázolva, menekül a kis Montenegróba, onnan pedig az Adria bizonytalan vizeire. Egy nemzet, amely mint koldus és száműzött fut ki a saját országából... Szerbia ennél már inkább a kapitulációt fogja választani és fegyver letételével megadja azt a lökést, amely a rémes világháboru közeli lefegyverezéséhez fog vezetni. Az ántánt helyzete nem sokkal díszesebb, mint Szerbiáé. Tengerbe esett álmok, soha meg nem valósult győzelmek, végzetes ballépések, katasztrófális kudarcok romjainál sirathatják ezt a világ-háborut, amely számukra elveszett.

A bukott, a végveszedelembé sodródott embernek fejtelten kapkodása jellemzi most az ántánt hatalmakat. Delcassét, a háboru külügyminiszterét hamarosan követte Viviani és az egész francia kabinet s a francia kormányzat csődjét Poincaré elnöknek csufos elkotródása fogja koronázni. Angliában ugyanilyen a helyzet. A Dardanella-kudarc, a diplomáciai baklövésék, katonai vereségek egymást követik és összeomolva, végső kétségbeeséssel, kell, hogy lássuk, hogy utolsó reményeségük; Görögország is — a győzelmes központi hatalmak mellett fog egyvert.

Visszavonhatatlanul megy a főispán.

Munkapárti bucsu-flastromok.

Egy koronával esökkent egy kilo hus ára.

Használt a hatósági husskék megnyitása.

Örömtünkre szolgál, hogy egyszer már dícsérhetünk valamit, ami a városnál történt. Végre valami eredményt látunk, végre a közönségnek is van valami haszna a város munkájából. Ha a város nem áll meg ezen az uton, amelyre most rálépett, hogy tudniillik komoly tettekkel és aktív közreműködéssel lépjen közbe a közszükségleti cikkek árszabályozása érdekében: akkor még igen üdvös eredményeket várhatunk és, — amint már egyszer irtunk, — nem is fogunk az elismeréssel fukarkodni, mint ahogy nem fukarkodunk most a hatósági husskék felállítására kérdésében, amelynek megoldásáért, — legalább is az eddigi eredmény után itélve, — feltétlen dícséret illeti meg a h. polgármestert, a közlélemezési bizottságot és ennek előadóját, Láncki Aladart, aki a közlélemezési kérdések előbbrevitelén sokat buzgólkodott.

Mint tudjuk, az ujhelyi mészárosok már a hatósági husskék felállításának első hírére, még e hónap elején 5 koronáról 4 kor. 80 fillérré szállították le a marhahus árát. Ehhez képest a hatósági husskék, mint ahogy ez a közgyűlésnek előzetesen bejelentve lett, tegnap, hétfőn 4 kor. 20 fillérré kezdette arusítani a marhahust, vagyis 60 fillérel olcsóbban, mint a magánmészárosok. Erre pedig az történt, hogy ugyanezen a napon az összes magánmészárosok is leszállították 4 kor. 20 fillérré. Egyszere tudták tehát a hús 80 fillérről olcsóbban adni, mint eddig; jelölül egyszersmind annak, hogy milyen kevés igazság volt abban a múltarmában, amelyet eddig csaptak, hogy még az 5 koronás ár mellett is ráfizetnek a husra.

De ezzel még mindig nincs vége a dolognak. A hatósági husskék ugyanis rögtön közhírre tette, hogy holnaptól, e hó 10-étől kezdve már 4 koronáért fogja arusítani a marhahust. Eddig tehát mar egy teljes koronával szállott le a hus ára s biztos értesülésünk szerint most már legalább ezen a nivón meg is fog maradni, de remélhetőleg még lejjebb is fog menni.

Egyébként is sok jel mutat arra, hogy a városházán most már intenzívebben neki fogtak a közlélemezési kérdések megoldásának. Tegnap a h. polgármester a közlélemezési bizottság két tagjával, dr. Haas Bertalannal és dr. Hornyay Bélával Budapestre utazott, hogy a város lisztszükségletének biztosítása tárgyában a Háoiterménybank R. T. gal tárgyaljanak. Élőnken folytak az előmunkálatok a közlélemezési raktár felállítására tárgyában is; egy szóval minden téron mozgás mutatkozik, amit örömmel látunk s aminek eredményei érdeklődéssel várjuk.

Jegyezzünk és agítáljunk

Ki kell érdemelni az egész világ tiszteletét.

A hadikölosön jegyzésére elkövetkezett a második s talán éppen az az időszak, melyre a jegyzés tulsulya fog esni. Jelentőségteljes két hete ez a magyar nemzetnek, amelyhez fogható nagy teherpróbát ilyen szűkre szabott terminus alatt idáig még aligha kellett kiállanunk mi több: főnyesen leküzdőnk. Mert legyünk azal tisztában, hogy itt megalkuvásnak nincsen helye, hogy ennek a próbának nemcsak úgy kell sikerülnie, amint ezt a háborus szükségletek parancsoiják, hanem a sikernek lépést kell tartania azokkal a várakozásokkal, melyeket a ránk eszmélő világban, de különösen szövetségeseinkben keltettünk és azokkal a várakozásokkal is, amelyekre eddig való háborus teljesítményeink alapján Európának most készülő nagy átalakulásában mi magyarok igényt tartunk.

Két szempontot szigoruan tartunk szem előtt s akkor bizonyosra vehetjük, hogy a harmadik hadikölosön sorsára is emelt homlokka nézhetünk vissza. Az első és a legfőbb az, hogy ne legyen közöttünk egy se élő emberfia, aki kivonná magát a most előttünk álló hasafias köteleesség teljesítése alól. Embertöltött senki sem kíván senkitől, de hogy nélkülözhető fillérével ki ki hozzájáruljon a ránk váró nemzeti feladat elvégzéséhez, ez becsületbeli köteleességünk.

A második, de azért korántsem másodrendű szempont, hogy kiki jegyvesznél az új hadikölesőre, ezzel még egyáltalán nem merített ki a ráháruló köteleességet. Amint letettük kezünkől a hadikölesőt jegyző tollat, vegyük fel helyette az agitációs fegyverét s ugyanazon melegséggel, mely minket sarkalt jegyésre, győzzük meg annak hasznosságáról s egyben hasznosságáról másokat is.

Ime annak a módja, ahogyan magát mindenki sokszorosan is hasznossá teheti s amit a harmadik hadikölesőn minél fényesebb sikernek jelentőségére való tekintettel meg kell ragadnia mindenkinek és kihasszánia annyira, amennyire csak lehetséges. A háború eddigi folyása bebizonyította, hogy kevesekben szunnyad annyi nagyratörő energia, mint a mi derék népünkben. Nyugodtak lehetünk felőle, hogyha ezt az energiát föléllesztjük és helyes irányba tereljük, akkor a harmadik hadikölesőn eredménye is méltóan sorakozik majd azokhoz a cselekedetekhez, melyekkel idáig érdemessé tudtuk magunkat az egész világ tiszteletére.

HIREK.

— **Az eperjesi püspök kitüntetése.**
A király Novák István dr. eperjesi gör. kath. püspöknek, az ellenség előtt tanúsított önfeláldozó magatartása elismerésül a Ferenc József-rend nagykeresztjét adományozta.

— **Előléptetés.** A király négyesszi Szepessy Kálmán őrnagyot, a budapesti hadi sajtóbizottság tagját, akinek családja Zemplénben köztisztelőben áll, alezredessé léptette elő.

— **Oláh özvegy fiának temetése.**
Az ujhelyi megfigyelő állomás közbecsülésben álló paranosokának, Oláh Ödön ocsodőrezredesnek fiát, Oláh Ödön belügymin. s. fogalmazót, ki még pár hónappal ezelelt mint tart. honvédhúsár zászlós a harctéren hősi halált halt, a család hazahozatta a szeptember 7-én temették el Budapesten óriási részvét mellett.

— **A haldokló oroszán meséje.** Jellemző epizódot mondott el nekünk lapunk egyik barátja, aki ugyan, — csak úgy, mint mi, — távolról sem tartozik a távozó főispán politikai hívei közé, de akit, mint embert mégis felháborított az a brüksz magatartás, amelyet a legkimondottabb Meczner-kreaturák a főispán távozásának első hírére vele szemben tanúsítottak. Pár nappal ezelőtt ugyanis, amikor már a főispánváltás híre elterjedt, történt, hogy a fuzionált Casino tagjai bevonultak új otthonukba, a Kereskedelmi Kör helységébe. A bevonulás némi kis ünnepélyességgel ment végbe, amennyiben a Kör új tagjai, a volt Casino-tagok elnökük, a Meczner Gyula vezetésével vonultak fel és a Kör nagytermében a főispán egy rövid beszédet tartott. A nagy terem egyuttal kártya-szoba is és épen akkor, mikor a bevonulás történt, ott kártyázott néhány régi kör-tag, történetesen épen a főispán legközismertebb székértől. Mindenki

előlt kétségtelen, hogy ha a bevonulás két nappal előbb történt volna, akkor ezek az urak feszesebb haptákban hallgatták meg a főispán szavait, mint egy zöldfülü regruta a nagyhatalmu őrmester úr kiképzését, így azonban, minthogy a főispánban már csak a haldokló oroszánt látták, fel sem emelkedtek a kártyasztal mellől, hanem amíg a főispán fölük három lépésnyire szónokolt, ők hársányan mondták be egymásnak a kassza-kontrákat. Ehhez az epizódból nem kell kommentár. Sic transit gloria mundi . . .

— **Adomány.** Fuchs Jenő lapunk utján 20 koronát adományozott az Ujhelyben eltemetett hősök síremléke javára.

— **Az egyházmegye gyáza.** Kolbay Gergely szentszéki tanácsos, tolosvai piébános november hó 5-én Tolosván elhalt. A megboldogult 1850. március 10-én Eperjesen született, 1873. aug. 3-án szentelték pappá. Több helyen működött, mint segédlelkész. 1884. Trauconfalván a mostani H-reogkuton lett lelkész. Majd 1898-ban elnyerte a tolosvai plébániái javadalmat, ahol haláláig működött. Mint buzgó, lelkiismeretes papot ismerte és tisztelte mindenki.

— **A sauhelyi kir. járásbíróság** által egyik epusított zemplénmegyei község óvodájának felépítésére indított gyűjtés következtében újabb adakoztak: Hitelbank részvénytársaság 25, dr. Hell Jenő 2, Déry Miklós 5, Gosztonyi Alajos 5, dr. Hegedüs Ferenc 20, Zajka Vincs 10, dr. Rosenthal Adolf 2, Rósenmüller József 1, Lipták Endre 2, Seszták Geza 1, Nádnagy Bela 2, Markovits János 1, dr. Schweiger Mór 2, Baka Béla 1, dr. Cike Ferenc 2, Hünyánszky gyerekek 5, dr. Haas Bertalan 20, Boka Mihály (Bodzásujlak) 10, gróf Wallis Gyuláné 20, ifj. Ambrózy Agoston (1 éves) 2, dr. Schön Hugó 4, dr. Grünwald Hugó 4, összesen 146 korona. Eöbbseni gyűjtés: 893 kor. 10 f. Összes eddigi gyűjtés: 1039 k. 10 f.

— **Egy női aranykarkötő-óra** vasárnap az ujhelyi vasúti állomáshoz vezető úton elveszett. A megtaláló illő jutalomra részesül, ha az órát kiadóhivatásokba beszoigaltatja.

— **Felvétel a katonai iskolákba.**
A hivatalos lap mai számában megjelent a honvédelmi miniszter két körrendelete, amely tulajdonképpen két hirdetmény a katonai intézetekbe való felvétel tárgyában. Az egyik a katonai akadémiákba és a gyalogsági hadapródiskolák harmadik évfolyamába, a másik a Ludovika Akadémiába való felvétel módját és fekvételeit ismerteti. A katonai akadémiák most kivételösen a VII. középiskolai osztály bizonyítványával is felvesznek pályázókat. A kinttartó helyek betöltésénél annyiban van eltérés a bke idején fennálló felvételi szabályoktól, hogy amennyiben a pályázó egyének katonai szolgálati évről van szó, a szolgálati időt nem lehet figyelembe venni ha a folyamodó apja az ellenség előtt esett el, vagy a hadi farsadalmak következtében halt meg. Az ellátási díj a katonai akadémiákban évi 1600 korona. A folyamodványokat legkésőbb november 25-ig kell benyújtani.

MAI TÁVIRATAINK.

Elfoglaltuk Krusevácot.

Budapest, nov. 8.

Az osztrák-magyar vezérkar jelenti:

Orosz hadszíntér:

Sapanownál, az Ikwa mellett a Kormin pataknál és Cartorysktól nyugatra az orosz támadásokat vertük vissza. Egyéb újság nincs.

Olasz hadszíntér:

A délnyugati arcvonalon tegnap is általában csend volt. A doberdói fensik északi szélén csapataink ismét az ellenség egyes támadásait verték vissza. A Col di Lana körül heves harc folyt. Délután e hegycsúc az olaszok birtokába került, este csapataink egy ellentámadással visszafoglalták. Az ellenség tüzérének tüzelést kezdett Riva déli arcvonalá ellen.

Délkeleti hadszíntér:

A Moravica völgy mindkét oldalán az előnyomuló osztrák-magyar hadoszlopok visszavetették az ellenséget Ivanjicétől északra fekvő magaslati állásaiból. Kövess gyalogsági tábornok hadseregének német csapatai a Kraljevójtól délre fekvő magaslatokon harcolnak. Treenkinél csapataink harccal erőszakolták ki az átkelést a megdagadt Moraván. Krusevác és e várostól keletre fekvő Gallwitz tábornok birtokába vannak. A bolgár hadsereg sikeres előnyomulásában elérte a Leskovec körüli medencébe kivetető utvonalakot.

HÓFER altábornagy,
a vezérkari főnök helyettese.

4500 fogoly és nagy zsákmány Krusevácban.

Berlin, nov. 8.

A nagy főhadiszállásról hivatalosan jelentik:

Nyugati hadszíntér:

A Vogezekben Cellestől északkeletre csapataink megszálltak egy ellenséges aknatölcsért, ezzel kapcsolatban kézi gránátokkal és aknákkal folytatott élénk közelharcok fejlődtek. Hilsenfirsten elragadtuk az ellenségnek egy kiszögélő árok részét. Immelman hadnagy tegnap Douentől nyugatra a hatodik ellenséges repülőgépet lőtte le; egy angol kétfedelüt, amely három géppuskával volt felszerelve.

Keleti hadszíntér:

Hindenburg tábornagy hadcsoportja: Rigától délre és délkeletre, továbbá Jakobstadtól nyugatra a Mitau—Jakobstadti vasút két oldalán és Dünaburg előtt az oroszok erős tüzérégi előkészítés után jelentékeny erővel támadtak, támadásaikat részben súlyos veszteségeik mellett visszavertük.

Lipót bajor herceg tábornagy hadcsoportja: Lényeges esemény nem történt.

Linsingen tábornok hadcsoportja: Cartorysktól északnyugatra az oroszok támadásai eredménytelenek maradtak. 3 tisztet és 271 főnyi legénységet elfogtunk.

Balkán hadszíntér:

Az osztrák-magyar csapatok elérték Ivanjicét és ettől hét kilométernyire északkeletre a Vijenacot (896 méter). Német csapatok Kraljevóttól délre emelkedő magaslatokat támadtak. Kraljevó és Krusevác között öt helyen átléptük a nyugati Moravát. Krusevácot már november 6-áról 7-ére virradó éjszaka megszálltuk, több mint 3000 sebesületlen szerbet elfogtunk és 1500 sebesültet találtunk kórházakban. Hadizsákmány, amennyire eddig megállapítható, 10 ágyúból, sok lőszerből és hadianyagból, valamint tetemes élelmezési készletből áll. A déli (Bmácha) Morava völgyében áthaladtunk Praskovczen.